

อำนาจการทำนายของการสนับสนุนจากสามี ย้ายาย และพยาบาลต่อระยะเวลาในการ
เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเด็ก)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

อำนาจการทำนายของการสนับสนุนจากสามี ย่ายาย และพยาบาลต่อระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว
PREDICTIVE POWER OF SUPPORT FROM HUSBANDS, GRANDMOTHERS AND NURSES ON
DURATION OF EXCLUSIVE BREASTFEEDING

ชญาภา ชัยสุวรรณ 5236548 NSPN/M

พย.ม. (การพยาบาลเด็ก)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ทัศนีย์ ประสบกิตติคุณ, Ph.D. (NURSING), พรรณรัตน์ แสงเพิ่ม,
ปร.ด. (การพยาบาล), สุดาภรณ์ พยัคฆเรือง, ปร.ด. (การพยาบาล)

บทคัดย่อ

การสนับสนุนจากบุคคลในครอบครัวและพยาบาลจะช่วยให้มารดาสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวได้นาน 6 เดือน การทราบลำดับอิทธิพลของแหล่งสนับสนุนดังกล่าวจะช่วยในการวางแผนการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว การวิจัยครั้งนี้ซึ่งเป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอำนาจการทำนายของการสนับสนุนจากสามี ย่ายาย และพยาบาลต่อระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว กลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาที่มีบุตรอายุครบ 6 เดือน และพยาบาลมารับบริการตรวจสุขภาพและฉีดวัคซีนที่คลินิกสุขภาพเด็กดี โรงพยาบาลศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 77 คน เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2554 โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ข้อมูลส่วนบุคคลของมารดาและข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และแบบสอบถามการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสามี จากย่ายาย และจากพยาบาล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า มารดาร้อยละ 13 เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวครบ 6 เดือน เหตุผลสำคัญที่หยุดเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว คือ ย่ายายแนะนำให้ป้อนน้ำและอาหารอื่น ระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวเฉลี่ยเท่ากับ 90.60 ± 50.10 วัน โดยมารดาระบุว่าพยาบาลเป็นผู้ที่สำคัญที่สุดในการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากสามี ($p = .973$) จากย่ายาย ($p = .094$) และจากพยาบาล ($p = .156$) ไม่สามารถทำนายระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวได้ แต่เมื่อพิจารณาการสนับสนุนรายด้าน พบว่า การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในด้านทรัพยากรจากย่ายายสามารถทำนายระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวได้ ($p = .012$)

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลควรตระหนักและเข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมให้สามีและย่ายายมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเหมาะสมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเป็นผู้ช่วยเหลือมารดาตั้งแต่ระยะตั้งครรถ์จนกระทั่งระยะให้นมแม่ เพื่อให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยวได้นานถึง 6 เดือน

คำสำคัญ: การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว / ย่ายาย / สามี / พยาบาล / การสนับสนุนทางสังคม

PREDICTIVE POWER OF SUPPORT FROM HUSBANDS, GRANDMOTHERS AND NURSES ON DURATION OF EXCLUSIVE BREASTFEEDING

CHAYAPA CHISUWAN 5236548 NSPN/M

M.N.S. (PEDIATRIC NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: TASSANEE PRASOPKITTIKUN, Ph.D. (NURSING), PARNNARAT SANGPERM, Ph.D. (NURSING), SUDAPORN PAYAKKARAUNG, Ph.D. (NURSING).

ABSTRACT

Support from family members and nurses helps mothers to be able to give exclusive breastfeeding for 6 months. Evidence about the order of influential sources of support is helpful in developing a plan for exclusive breastfeeding promotion. This correlational predictive study aimed to examine the predictive power of support from husbands, grandmothers, and nurses on the duration of exclusive breastfeeding. The sample comprised of 77 mothers with 6-month-old infants who came to receive health supervision and vaccinations at the Well Baby Clinic, Sisaket Hospital, Sisaket Province. Data were collected during May – August of 2011 by using an interview form on the demographic data of mothers and breastfeeding information, and questionnaires on breastfeeding support from husbands, grandmothers, and nurses. Data were analyzed with descriptive statistics, Pearson's product moment correlation coefficient and multiple regression.

The findings indicated that 13 % of the mothers exclusively breastfeed their infants. An average duration of exclusive breastfeeding for the study mothers was 90.60 ± 50.10 days. The major reason for quitting exclusive breastfeeding was the wrong advice from grandmothers. The mothers identified nurses as the most significant source of support in exclusive breastfeeding. The support for exclusive breastfeeding from husbands ($p = .973$), grandmothers ($p = .094$), and nurses ($p = .156$) could not predict the duration of exclusive breastfeeding. However, the instrumental support from grandmothers was able to predict duration of exclusive breastfeeding ($p = .012$).

According to the findings of this study, nurses are advised to have awareness and roles in organizing activities to create correct and proper understanding in husbands and grandmothers regarding their roles and duties in supporting mothers from pregnancy to breastfeeding periods so that the mothers will be able to exclusively breastfeed for 6 months.

KEY WORDS: EXCLUSIVE BREASTFEEDING / GRANDMOTHERS / HUSBANDS / NURSES / SOCIAL SUPPORT

129 pages